

F O A I A

pentru

MINTE, AMINA SI LITERATURA.

Nr. 20.

MERCURIU, 20. MAIU

1853.

LEGILE ROMANE.

(Din Universu.)
(Urmare.)

Decemvirii se numissera, si tablele lorū se approbassera de o adunare de centurie în cari cei avuți preponderă încontra numerului. Cea d'ântâi a Romanilorū, compusa din cei ce possedea 100,000 de assi (sau libre de arama), avea noue-zeci și optă de voturi, si nu mai remână de cătă noue-zeci si cincă la celle siésse classe inferiore, împărțite după avereia lorū prin politica cea artificială a lui Serviu Tulliu. Insa triburile stabilira numai decâtă alta massima mai speciosa si mai popularia; elle susținura ca dreptul cetatianilor de a face legile obligatorie pentru dīnsii, e totu acell-asi pentru toți. In locul adunărilor după centurie, convocarea adunărilor după triburi; si patricii după mai multe încercări desirte, se suppusera decretelor unei adunări în care suffragiele (voturile) lorū se astă confuse cu alle celorū mai de josū plebei. Dara pîna cândă triburile trecu unul după altul pre puntile celle mici, si sî dedera votulu cu glassu mare, nici unu cetatianu nu se putu ascunde dinaintea ochilor amicilor si ai compatrioilor sei. Debitorul care nu putea sa plătesca, se conformă după placerea creditorului seu; clientele ar si înrosită de a se oppune parerii patronului seu; generariul era urmată de militarii sei, si aspectul unui magistrat grave impunea mulțimii. Introducerea scrutinului aboli influentia frică si a rusinii, a onorii si a interesului; si abusulă libertății acceleră progressul anarchiei si allu despotezmului. Cetatianii Romei cerussera egalitatea: servitutea ii puse pre toti în acea-ăsi libella; si consentimentul formal allu triburilor sau allu centurielor întariă vointele lui Augustu. Numai

o singura data intimpină si ellă o oppositione sincera si vigorosa. Suppusii lui renuntiassera la totu genulă de libertate politica, insa apperă libertatea lorū cea domestică. O lege care strîngea legaturile conjugale, se reiectă cu larma mare; Proprietății în bracile Deliei applause la triunful libidini; si proiectul acestei reforme se amâna pîna cândă se va redică o generatione mai tractabila. Înțeleptul usurpatoriu n'avă lipsa de acestu exemplu spre a simti necuvîntile adunănilor popularie; si desfientarea lorū care o preparasse Augustu în secretu, se facu fara oppositione, si mai fara a se observă, cândă se suu pre tronu succesorul lui. Săsesci de miș de legislatori plebei pre cari numerul si paupertatea lorū ii facea formidabilă, se supplanta prin săsse cente de senatori, cari si ținea demnitățile, averile si viétia lorū din clementia Imperatorului.

Senatul si perdisse puterea essecutiva; spre desdamnare i se dede autoritatea legislativa; si Ulpianu zice cu dreptul, ca după unu usă de două centennie, decretele acestui corp avea taria si validitatea legilor. In timpurile de libertate, pasionea sau errórea unui momentu au dictat adese oră resolutionile poplului: unu singur omu, după disordinile cari domniă atunci, stabili legile Cornelii, Pompeia, si Julia; insa senatul, suptu guvernul CESARILORU, era compus de magistrați si de jurisconsulti, si frica sau interesul corrumpcea a rare oră integritatea judecătii lorū în cestionile despre dreptul privatu.

Magistratii cari avea onorile statului, supplină tacerea si ambiguitatea legilor prin edictele lorū celle particularie. Consulii si dictatorii, censorii si pretorii, sia-care după dregatoria sa, essercitara acesta vechia prerogativa a regilor Romei; si tribunii plebei, edili si proconsulii si arrogara unu

assemine dreptă. Dregatorinlū însarcinatū cu guvernulū proclamā intentionile selle si detoriele suppusilorū in capitala si în provincie, si edictele ce dă pre sia care annū judecatoriul sau pretoriul cetății, reformara jurisprudentia civila. Indata ce se suiā pre tribunal, ellū annunția prin vocea preconelui (strigatoriului) si apoi înscrisa pre unū murū albū, regulele cari le propunea spre a se urmā în decisionea casurilor ūndioise, si usiurarea care o va adduce equitatea sa rigorii precise a statutelor cellorū vechi. Republica adoptă cu modulū acestă-unū principiu care lassā multe lucruri în discretionea magistratului, si care era mai analogă unei monarchie de cătă unei democratii. Pretorii perfectionara cu încetulū artea de a respectă numele, si de a se subtrage de la efficacitatea legilor. Spre a inverti espressionea cea chiara si simpla a Decemvirilor, se inventara subtilități si fictioni; si chiarū atunci cândū scopulū acestorū interpretaționii era bunū, mediele era de multe ori absurdă. Se lassara dorintele secrete si presumtivi alle morțilorū ca sa aiba mai multa putere de cătă ordinea successionii si forma testamentelor; si era totū una pentru cellū ce se escludea din calitatea eredelui (cleronomului), de a primi possessionea binefacatoriului seu dupa coprinsulū legii sau dupa indulgentia pretoriului. Cândū era întrebarea de-spre repararea unei nedreptăți private, se substituia compensationi sau emende la rigorea cellorū dóue-spre-zece table; se facea suppositioni imaginari spre a nimici timpulū si spatiulū; si adducandū de pretestū junetia, inselationea si violentia, se annullă îndetorirea unui contractū onerosū. O jurisdictione asiā de vaga si de arbitraria era suppusa la abusurile celle mai pericolose. De multe ori substantia si forma dreptății se sacrifică prejudecătorū virtutii, dispositionilor de stima, si seductionilor cellorū mai grōsse alle interesului si alle resentimentului. Insa errorile si vitiele sia carui pretoriū inspira cu dregatoria lui cea annuala; successorii lui adopta numai massimele celle approbate de ratione si de usū. Deslegarea casurilor nōne da o specia de stabilitate regulelorū procedurei; si legea Cornelie, care constringea pre pretoriulū în fientia sa se ūia de litera si de spiritul ūntăiei selle proclamationi, departă încercările de a face nedreptate. Planulū cellū conceputū de geniulū lui Cesare se reservasse curiosității si inventatiurei lui Adrianū spre a lă pune în lucrare; si

componerea Edictului perpetuū immortalisā pretura lui Salviū Julianū, jurisconsultū însemnatū. Imperatoriu si senatulū întarira acestū codice lucratū cu multa diligentia; ellū puse finitū acellei desbinări îndelungate între lege si equitate; si Edictul perpetuū viindū în loculū cellorū dóue-spre-zece table, deveni regula invariabila a jurisprudentiei civile.

(Va urma.)

Sanța Monastire Prislopou.

(Capetu din Nr. tr.) Dupa monachi au administratua aceasta Monastire anteu Popa Niculae preotu de miru din Farcadinu de diosu, carele a repausatu la a. 1838; acestuia a urmatu Popa Rus din Ponor; acestuia Popa Iosifu din Tuscea, tatalu parochului de adi funginte din Tuscea, ci si acesta repausandu la a. 1845 Monastirea s'a incredintiatu îngrijirei parochului din Silivasiu de susu, Avelu Popa.

Acesta a desceptatut pre poperenii sei spre a jertfi pentru reparatiunea acestei Monastire, si asia cu o inima, si cu o voie apucunduse acestu poporu cucernicu a spendatu mai bine de 800 f. valutali si ia claditu coperisiu nou acoperitul cu sindile si a strînsu cupula cu chei de feru si o au renoitul cu feresci cu pareti cu totu, de é intreaga alba ca o mireasa pregătită pentru unu viitoriu, mai bunu.

In aceasta Monastire lipsesc altu fruntariu, pavimentu si scaune din nou, unu policandru, unu potiru, fesnice pe altariu si macar' 2 renduri de vestimente preotiesci — si cartile legate din nou — si anca si unu praporu.

Eara acum se află pe tetrapodu Evangelie'scrisă cu man'a serbescă dupa ordulu a 4 Evangelischi, legata in barsionu rosu cu margini de arama, cu anulu 1517, si lunga densa una cruce de lemn, inaurita cu inscrisul pe manubriu „εργαζε Κ. Μον. Ηπικαιον 1772“ — si pre lunga fesnicale mai susu, scrisă sunt si altele manuarie de feru.

Pe mas'a pregaritiloru este potiru de arama, „vedi bine surrogatu“ ne folositoriu, si uneltele de argintu din colo însemnate.

Pe mas'a Santa este una cruce, de lemn din leuntru, imbracata cu argintu suflatu putinu cu auru, si infrumsetata cu pietrii si bisore si cu 8 grane de diamantu si doue flori de auru, eara alte doue flori de auru au peritul, aceasta are manunchiu de argintu; — alta cruce e duplicata de argintu cu fundamentu rotundu auritul si cu pietrii infrumse-

tiatu si pe midioculu crucii are laminutie de auru crucisui trase.

Capsula e de arama, masa Santa de marmore.

Este unu procovetiu cu serma de auru si ar-gintu cu manecari cu totu, frumose, Odasdiile suntu, sfite de materia seu matasa scumpa, inse copte, mai putrede si rose in suma 7 renduri inse nefolosivere.

Alte pretiose sau prepeditu.

Mai sunt la icona 2 candelete de pleu si 1 de arama. Carti sunt: Evangelia, Liturgia, Molitveniu, Mineiu, Triodu, cu strasnicu la olalta „Pentecostariu, 2. Octohe, Ciaslovu de Jasi 7255. Propovedanie scrisa, Noulu Testamentu Rakotzianu. Divanul Lumii MS., 1756 si 18 fruste carti sirbesci. Mai este unu Mineiu in beserica Farcadinului de diosu totu a Monastirei.

Scaunele si pavimentulu sunt stricate.

Iconele si fruntariul, ne siindu ductu a aerului din leuntru, sau umeditu si au contrasu mucdiala, din care causa li sau inneguritu lucirea loru.

In turnu sunt 2 campane, unulu de 1 cent. cu inscrip. „Ferdinand Angler Goss. Mich. in Vienn Anno 1779“; alu 2. de 35 Z, cu annulu „1772“. —

Fundulu din afara tiitoriu de aceasta Monastire au fostu mare, inse catu au fostu, din lipsa documentelor nu se poate areta.

Din memorie batranilor a remasu cunoscutu cumea mora de la Tuscea, carea acum e a familiei Maerai, a fostu a Monastirei; asisderea satulu Boitia din preuna cu territoriul lui se spune ca a fostu proprietatea Monastirei, si arata omenii locuri de semenat si de fenetu, si padurile cate se afla in contiguitatea Monastirei, cumca s'ar fi tinutu de aceasta.

Cum s'au instreinatu acelea, betranii se mangaie cu acestu respunsu: Cumca „au fostu timpuri reale“ in vechime de ne urgisea si pe noi si legea nostra, si ce cuprindea streinii era a lor, ca turburările resbellice din tiéra, legea, si judecatorii era totu asupra nostra, si numai Ddieu pentru noi, carele pentru pecatele nostre ne a lasatu se simu ispititi si goniti, inse nu nea prapadit!!

Ce se poate da cu socoteala este: cumca sub Principii Transsilvaniei inflacarat de a contopi differitele elemente ale patriei in unitatea religiunei, comitatulu Hinedorei ca leaganulu Romanitatei Iau scosu de sub iurisdictiunea Metropolitului de la Alba-Julia, si Iau supusu superintendintelui din

Aiudu; — atunci n'a fostu ertatu, ca si la aceasta Monastire se mai fie pe catedra vre unu episcopu ca mai nainte, si asia sub pretestulu lipsirei capului bunurile Monastiresci destinate pentru sustinerea vietiei parintiloru, le au lasatu ca se le foloseasca unii si altii; — si fiindca in pregiuru de scaunu au mai fostu mai multi parinti, pe carii nu iau pututu de o data goni pentru ca se nu se compromittédie inaintea suppusiloru, dintre carii mai multi nobili puternici era anca de comunu cunoscuti Romani, dara mai alesu se nu vie in relatiuni cu Principii Romaniei, cu carii avea lipsa de a trai in pace, si carora anca le era in viia memoria remasitiele meritatiei Saphira astrucate aici, totusi apare ca pe la a. 1700 aceasta Monastire a devenitu desolata si parasita, in catu vecinii de la Lindsina, au caratu scaunele si odorele din beserica, si altii alte celea, apoi pe la a. 1745 seu cum dicu batranii mai nainte de 100 de ani Hasdatienii iau datu focu.

De aici, numai sub scutulu uniunei sau mai pastratu existintia ei, si acelu pucinu fundu ce se mai afla acum. Pentru ca la a. 1759 si de sau sculatu nobilulu Ladislau Gola din Silivasiu de susu, din preuna cu vice-judicele nobililoru Sigismundu Unguru si sub pretestu ca se faca cale pe loculu Monastirei, — macar ca a fostu cale pe sub dealu — au ruptu gardurile in 3. Sept. si semenaturile au remasu de prada dobitoceloru satului, la plangerea calugarilor eppulu Petru Pavelu Aaron la 22. Sept. 1759 aflanduse in Sibiu scrie speciem facti in limba latina spre a o immanua cancelistiloru fiscale, ce era se se tramita in facia locului; aici se indegeteadia „ca si acestu pucinu ce au mai remasu — vreau salu cuprinda, ca parintii se se pustii esca — si cumea rugatiunile cuviosilor sale si protestulu solenne facutu cu crucea si cu Evangelia nu Iau bagatu in sama, ci iau ocaritu si iau batjocoritu Ladislau Gola, si nominanter Dnus vice-judex nobilium ut refertur catholicus nomine, facto alienus, si era pe aici sei si bata, de nu s'ar fi retrasu; pre cum se cunosc din autografulu acestei geluiri si din indorsatele lui.

Asisderea si de la Lindsina n'au pututu scote odorele Monastirei pana la a. 1776, 28. Julie, candu D. Nopcea Elek supremu judice alu nobililoru au despusu Brachium asupra loru, la renduiala eppulu G. Grigorie Maeru din 12. Dec. 1775; precum arata originalele acestei cause.

Eara acum fundulu Monastirei mesuratu are in lungime 280° , in latime de catra apusu 134° , la midiloci pe din sus de Monastire 63° , de catra ortu 28° .

Pe acestu locu se afla mai bine de 200 pruni fructiferi, 20 meri nobilati, 3 peri nobilati, 5 ciresi nobilati, si o multime de salci roditore. Mai sunt pe acestu terrenu 160 stejieri de lucru si multi butuci de fag, grosi, focali.

Daca se va inchide se pote aduna pe totu anmul: 8 care fenu si otava cata vine. Se potu semena $\frac{1}{2}$ mertia porumbu (cucuruzu). Si legumi in gradinuti'a spre acestu scopu destinata.

Mai sunt anca urmatorele loruri de fenu si de padure, carele sunt ale Monastirei:

a) Vervulu Prislopului numitu „Seciu“ de 1 caru fenu si o parte de padure stajieri si fagi eara pe atata locu, loculu de fenu e de 40° in lungu si de 10 in latu.

b) „Milchesiu“ pe ceea lalta culme a Prislopului de 1 caruceanu fenu si o parte de padure stejieri si fagi lunga densa earasi cam pe atata locu; loculu de fenetu are 33° in lungime si 16° in latime.

c) In „Poian'a Prislopului“, si in „Valea Milchesiului“ si „Sub dosulu Plesiului“ cate putinu, tot de trele de 1 caru fenu. —

Pusetiunea locului „ad ocellum“ se adumbreadia aici *) :

Cumu essi de la Monastire spre nord-apusu este o cale ce suie la dealu, si in distantia de 100 pasi sunt ziduri pana in facia pamentului si celu de catra amédia, se cunoscce in distantia de 5° unde se sucesce ca unu ouu. Aici spunu batranii ca ar fi fostu Monastirea cea veche, carea a existatu in seculii cei mai dinainte de a. 1500, si asia dupa ce s'au pustiit uace, a zidit upe aceasta de facia Dna Saphira. Astazi tréce calea pe midloculu acestor ziduri.

Cum te uiti de la fundamentele acestea spre apusu-médiadi din colo de pareu, intr'o distantia de la pareu inaltiata ca de 30° , se vede pescera numita a S. Nicodimu, aceasta nu e gaunatura a eruptiunei valceanice ca alte pesceri, ci e scobita in stenca ca o casutia, si fereasta i croita din iontru si de'n afara, inse nu e sevirsita; la aceasta

pescera pote doritoriu d'a o vedé numai pe de asupra stejerimei pe o cararutia in gusta ajunge.

Asia impreunendumi si alu meu suspinu cu acélea nenumerate ce innóta in aerulu acestui locu Santu pastratu in seculi, si oftendu ca cereasca provedintia se patrunda inimile celoru ce voru si potu a face, ca aceasta Monastire earasi se se redice la o stare demna de primar'a ei destinatiune, ca se sie cine se memorédie anca in seculi inainte cu pietate si binecuventare la Santulu altariu de aici numele acei prea gratoise Domne Princessa Saphira si a Maritei familiei Sale; dorireasi se fie acestu locu de educatiune pentru inaintarea omenimei, si binele de comunu alu Patriei, ca asia Dna Saphira, adeverata si pia Matrona Romana, din moscele sale reinoita, se dee Augustului Tronu, patriei, si natiunei, barbati pregatiti la misiunea d'a se sertsi pentru binele natiunei. — Am insemnatu acestea cu tota sinceritatea in Hatiegu 18. Martiu 1853.

Stefanu Moldovanu, m. p.
vicariu Foraneu alu Hatiegului si decanu
greco-unitu.

La unu pruncu alu unui poetu Romann.

Copille, alu teu nume sa fie Mihai !
Viatia ta fie ca luna lui Maiu:
Ori unde vei merge sa calci totu pe flori,
Pe crini, si pe rose, pe verdi merisiori;
In vise de auru sa fii leganatu,
De toti muritorii iubitu si stimatu;
Ori-care dorintia curendu sa 'mplinesti,
Amici si amante fideli sa 'ntilnesti;
Sa nu deserti cupa de lacremi, dureri,
Sa gusti totu d'aura curate placeri;
Sperantia, credintia, sa nu te amagiasca,
Si Soarele Vietii in anni'ti luciasca!!! . . .
Sa nu perdi vr'odata illusia ta;
Sa simti totu d'aura pe anima ta
O anima calda, d'amoru palpitand,
Unu angelu custode, unu serafim u blandu;
Sa vezi impregiuru'ti copii totu frumosi!
Si forte ferice, si forte mintosi!
Se'ti fie momentulu de flori cununatu,
Cu dragu alu teu nume de toti pronuntiati!

1851.

S. . .

*) In desemnul topograficu, pe care nu ne aflam in stare alu impartesi.

ADPECE ОМАІІАЛЕ DIN МОЛДАВІА.

Дніпъ квтъ промісерътъ дні впвлъ din NN. Газетей петречетъ аічі фрептъ доквтентъ веро къ-тева din твлтеле адресе, че съ світерпвсерь **Мільцімей Сале Пріпвлаші Молдавієї Грігорія Александра Гіка** дніпъ реджтбрчера са не тропъ, каре квпріндѣ отацівлѣ din партеа маї твл-торѣ твлічіналітъці ші комвпітъці, преквтъ ші фіештеле лорѣ сімцітжите кътъ Domnul Съ:

Adresa комвпітъцій de Doroхoiш.

ПРЕА МНЪЛЦАТЕ DOAMNE!

Мішкаді de пъріптеаска жлгріжре че пептрг ної пврвреа аїді автѣ кіар дела свіреа Воастрѣ пе тропъ дні ввкві петречере ші ферічіре а локвіторілорѣ Пріпчіпатвлѣ жлкредіндѣ Къртвіреї **Мп. Воастре**, каре пе о време пептрг репаосвлѣ твлічіелорѣ остееле дні лвкрапеа ферічіреї дъреї, аїді фостѣ льсатѣ сарчіна асвпра Сфатвлѣ Вострѣ окъртвіторѣ. Din „Бвлетівлѣ“ кв Nr. 24 сосітѣ астѣзї аічеа, жлкредіндѣ пе деспре ферічіта жл-тврпаре дні капіталъ а **Мп. Воастре**, ші пвліка-реа офісвлѣ кв Nr. 6 пріп каре аїді віпевоїтѣ а пріїмі еаръші тврта сва а Воастрѣ пъріптеаскъ прівігере. Пріїмідї преа **Мп. Стъпнє мі дела** свіскрішії свіпшїї Вострї, віеціторї дні твртвѣ Doroхoiш, челе маї фервіндї твлцітмірї пліне де жлтреага ввкві че аїк сімдїтѣ кврателе інімѣ але поастре, пептрг ферічіта Воастрѣ жлтврпаре.

Бртеазъ іскълітвріе овштіе цінітвлѣї Doroхoiш.

Adresa комвпітъцій de Xsui.

ПРЕА МНЪЛЦАТЕ DOAMNE !

Овштіе воіерілорѣ, пегвдіторї, ші тоате кла-ссею локвіторілорѣ din ачестѣ орашѣ Xшшї, аї фостѣ жлтрістать de ліпса **Мп. Воастре**, каре о аї сімдїтѣ adѣнкѣ, пре атъта астѣзї плінѣ de вв-квіре пептрг ферічіта реджтоарчере дні капіталъ, жлпаль ю фервінделе рвцї кътъ а totѣ пттерпіклѣ ziditopѣ ші totѣ одатѣ кв а еї вії твлцемірї, дні-дръзпеште пріп ачеаста преа плекатѣ а depnpe ла пічоареле тропвлѣї **Мп. Воастре**, трівтвлѣї свіп-нереї, dopindѣ din свіфлетѣ пъріптеаска Воастрѣ къртвіре. Біне воідї преа **Мільціате Doamne** а пріїмі а поастрѣ звare кв предпалаць жлкредідере къ ачеастѣ овштіе, къріеа дні totѣ прілеждїї і аїді доведітѣ Domneshтile фачері de віне, пз ва-жлчета а рвга черівлѣ пептрг жлдедвнгареа ші ферічіреа anілорѣ **Мп. Воастре**.

(Свіскрішії.) Комвпітатеа орашвлїї Xшшї.

Adresa комвпітъцій de Tekviiш.

ПРЕА МНЪЛЦАТЕ DOAMNE !

Штіреа деспре жлтврпаре **Мільцімей Воастре** дні реіденда дереї пе стрътшесквлѣ тропъ, де пе каре пз контепії фъръ кр҃царе а ревърса пъ-ріптештіле фачерѣ de віне кътъ патріеа ші попв-лвлѣ жлкредіндѣ датѣ de проведіндѣ жлцелентеї Востре Окъртвірї, продвкъндѣ дні ініміле твтвлорѣ чеа маї віе сензаціе de ввквіре, de кареа пвтai пвдінѣ фіндѣ ші вої пвртани, пе лъпгъ рвгъчвнеле de твлцітміре че фіекаре din інімѣ ші квцетѣ квратѣ, жлпльдїтѣ кътъ атотѣ пттерпіклѣ креаторѣ, пептрг о асеміне пееспрітавіль ввквіре, квтезътѣ а Въ простерне свіпселе поастре фелічітърї, одатѣ кв ачеле пептрг зіва с. ф. **Мільцімей**, зі, дні каре пз пвтai оаменї пре пвтъптѣ, чи ші Апдерї се вв-квръ дні черів.

Біне-воідї преа **Мп. Doamne**, пептрг фачеріле de віне, каре жлтіпърітѣ пестерсе ворѣ рътънѣ дні ініміле Moldo-Ромъпілорѣ, а пріїмі ші din партеа поастре кредіношії свіпшїї аї **Мільцімей Воастре** din політіеа Tekvichї, респектвлѣ, свіпспереа ші кре-динда ка трівтѣ de реквпштіпѣ кв каре пе кв-ноаштемѣ даторї.

(Бртеазъ іскълітвріе овштіе din Tekvichї.)

Мп 27. Апріліе 1853.

Adresa комвпітъцій de Neamtiш.

ПРЕА МНЪЛЦАТЕ DOAMNE !

Жлтрістаре че аїді фостѣ льсатѣ дні ініміле овштіе віеціторілорѣ de тоате стъріле а цінітвлѣї **Neamtiш**, пептрг ретрацеріа **Мільцімей Воастре** пе о време, спре ръпаосвлѣ твлічіелорѣ остееле че пз аїді жлтрервптѣ дні лвкрапіле ферічіреї дъ-реї, дела свіреа Воастрѣ пе тропъ, пе жлкредін-дїріле че аквтѣ кв адвпареа ла локалітъціле фіекъ-рзіа, спре сървареа сфітелорѣ Сървѣторї, амѣ автѣ порочіре а лга, къ **Мільцімей Воастрѣ** еаръші аїді віне воїтѣ а пріїмі пвстрареа твртмѣ сва а Воастрѣ пъріптеаскъ къртвіре, амѣ венітѣ дні чеа маї віе ввквіре, din каре тішкаді венітѣ а въ д-рнпне ла пічоареле Воастре кредінда ші свіпспереа че пвстрътѣ, dopindѣ ка ръсвѣтъндѣ пвпъ ла **Мільцімей Воастрѣ** съ фіе пріїмітѣ пз ка о тъ-гліре, чи ка о добадѣ а търтврісіреї de кредінду ші свіпспереа, рвгъндзне ка провідінда череаскъ съ въ пвстрре твлцї аїп не стрътшесквлѣ тропъ.

(Бртеазъ іскълітвріе) (Gaz. de Mold.)

СВАТБИРЕ

а зпѣті пъріите къгре фіїл сеъ, дѣпъ че ла
тріміс ла зпіверсітате.

(Бртаре.)

№ е зп септ преа всп, кънд зп тжпър н'аре
пльчереа de а петрече de кът дп соціетатеа тінеп-
ріор, кънд околеште п'ачеа а маторіор ші кіар
н'а вътражіор. Жптр'адевър грэвтатеа ачестора
стреміште съврдъмісіа са, ші въгареа лор де
сеамъ ла ворбей потолеште фервішіеа лві, есте
de треввіпцъ ка дпделепчівна са съ се коакъ дп
адвіріле вътражіор, ші атвідіа са съ се хръ-
неаскъ de лауделе лор. Есте о тетеахіп преа
таре пептрв оаетій къ теріт, артъндвсе грэй ла
апроніереа тінепріор de дѣпшій ші таі въртос а
сколаріор, кънд дп прітеск рече ші ле даі ворба
de плекаре къ ачеаній ръчеалъ. Дар е о тетеахіп
ші таі таре дптр'в тжпър, кънд пејдтреввіп-
дуңд тоате тіжлоачеле чіпстіте н'я леагъ соціетате
къ зп от респектат пептрв терітъл съя. Н'авеа
ачеа дешартъ тжндріе гъндінд къ те жкосорешті de
веі аскілта снатвіріе алтора, н'я те креде пічі о
датъ дествіа de жівъдат, дпделепт, пепріімінд
снатвіріе зпѣті от пъціт, къ есперііпцъ. Малд-
тештєл къ респект фъръ а'я обосі пріп комплі-
тенте ковършітоаре. Фіі сінчер фъръ а'я обшті
таіпеле че треввіеск пеапърат аскіпсе, стръдвітор
фъръ фаль. Пе кът о сіліпцъ модестъ та ва фаче
елоквент, веі пльчea tot d'aўna къ тоате греша-
леле че певъгареа de сеамъ ва прілежі. Дақа'ді
аратъ драгосте (ші аштеантъ ачеасть порочіре,
фъръ а те пріпі), дақа 'ді дъ о апроніере слово-
дъ, дақа та пофеште дп кабінетъл съя, ла
прънз, съргвеште а те форма дѣпшій пілда лві, фъръ
а'я іміта; н'я зіта къ челе din афаръ але зпѣті въ-
тражіп н'я се кзвін фъръ осеніре зпѣті тжпър, ші къ
тетеахіе дпвідътіорвіл тъл свит чеа че треввіе
ші пъціп съ бртезі, ші съ імітезі. Афаръ de таі
твлте фоноасе темеріа de а десплъч ачестві от
те ва ліпсі d'o твлдіте de грешале че тінепріеа
прілежеште; респекты че веі авеа пептрв дѣп-
съя ші пептрв компанія дп каре та а дптродъс,
ва фаче пъраввіріе таіе пльквте. Маі nainte d'a
фаче о дптропрінде, каре 'ді се ва н'яре пев-
віоясь, zі'ді тогд'аўна: дар че ва ждіка de mine
ачест от чіпстіт? воі веі авеа кваций съю повестеск
фъръ а тъ рвші? н'я'мі ва фі рвшіne de дѣпсъя?
ші дѣпші че ва дескопері фапта, къ че фрпте тъ
воі фпфъдіша дпнітіа окілор съ?

Дп реладіа че веі авеа н'я секоя фртос, н'я
почів а'ді прескріе регвле партівіларе. Фіі прі-
вігітор, фътві теъ, н'я лъса съ дптре дп съ-
флетвіл тъл о аплекаре че тъ н'я поді а о тър-
тврісі, фъръ а те рвші, пріетепвіл тъл чељі таі
страшік. Таіпічеле дпнілірі але ачештій апле-
кірі свит тарі, сквініл теъ фіі, дар артеле дп
дпделепчівні ші реліціе свит ші таі тарі. Гласна
ачестій патімі е преа двлче, дар гласна реліціе:
„кът почів фаче зп ръл атът de таре!“ аре о
віргтє къ тотві дівіпъ. Гъндеште драгъ, ші веі
афла къ фірескіа сімімент ал аморвлі пі с'а
дпсевфлат de Жпната Фііпдъ центрв съвршітврі
дпделепт ші съпътоасе, че тъ аі съ дпніліпешті
дптр'о зі дп двлчеле лапдзрі але късъторіе, фе-
річіт пріп пріетешвіл ші аморвл содіе таіе. Те
івбеск ка пе mine дпсвті, ші 'ті ар пльчea таі
віне съ тор дектъ съ аффлв грозава п'вель къ
те а вірвіт віділі. Гъндештете ла ачеасть дра-
госте а татълі тъл, каре та ва спріжіні, та ва
фаче съ аі о превегіере пекврматъ ла ворбей ші
фапте; дар гъндештете ші таі твлт ла амо-
рвл татълі тъл din чер, de каре та лепезі
дптр'в кіш грозав фъкънд о стравагандъ medit-
тать. Да, фіїл теъ (ши та веі фаче ферічіреа
тіа кътъ-време воі шті къ'ді пъстрезі пъравві-
ріе); дптр'ештете асфел дп партеа чеа сімітоаре
а інітіе таіе; дпделептічештете къ серіосітате;
н'я ста пічі одатъ къ тотві дп пелквре, кіар дп
чесвіріе de рекреаціе. Фіі квтпътат ла тълкare
ші веітврь... Пъгештете de чітіреа, татъл тъл
те роагъ, а ачелор прідквіл de поесіе ші ело-
квентъ, дп каре віділі с'аратъ дпввіл къ тъл-
храма градійор, дп каре дхвіл търаште inima.
Жптоарчеці кътвріе дела тоатъ звгрвіа десфр-
пать. Еа дпквітъ іміциаціа, омоаръ сентімен-
тъл певіповъдіе. Фіе ка окій тъл дп соціетате къ
челалалт секс, съ н'я'мі фіе стъпжіл, фіі та лор,
пъввеште дп паштереа лор орі че доріпде пе-
чишітіе: іатъ дрегвіторіа, чіпстій, кввіпдіе ші ств-
реніе.

Третврь фъкънд чел dіntvіs пас; ачеасть е
врмат д'вп ал doilea; ші чел d'аі треіле дпд' къ-
льзгеште къдереа.

Десфрънареа євт форма десфръпврі н'я та ва
амтці леспе; къпоск въпътатеа інітіе таіе. Дар
ачеасть патімі свит маска зпѣті пріетешвіг ертат,
а зпѣті веіне воіпдъ певіповате, есте адеcea фоарте
прітеждіоасъ пептрв о інітіе пепъдітъ ші дпфо-
катъ; се adspn ші твлт време къ о персоан

дръгъстоасъ; д'о кам датъ нв симте пептръ ea de кът стімъ, нв възвеште de лок вр'о прімеждие. Ел юші пъстреазъ словоzenia са ші времеа нв фache декът стржнде тай твлт подвріле зпві пріешвг певіповат. Сінгър de квръденія квцетърілор сале тжпървъ се фache тай дндръспец фъръ а се фache віноват. Апкътвріле сале чістітє свт пльтіте de тічі днокредері, двлчea лві пвртаре пріп ръсплатірі дръгъстоасе. Двс ъпкъ de тъна певіповъдіе, дичепе о тікъ фаміліарітате. Din кънд дн кънд ле репеть, нв дн прівіді крімінал, ачеастъ idee einнгъръ дн фache съ третіре. Неквоскънд адевърата патръ а сімдімітелор сале, креде къ дн пріетена лві ізвеште сінгъръ віртвтеа, ш'акет аморъл есте прімеждіос; асфел днайнтънд din zi дн zi, се веде днтр'о кліпъ пріп дн ладвріле зпві амор крімінал свт форма пріетешвглзі, ш'атвпч, амар! дака нв пріетен прівігітор, о поранкъ а реліціе, нв 'ї ва фі ъпцервъ ісвъвітор, е къ totva пердйт...

Філ dop, філв теъ, дн реладіле челе тай певіповате къ ачест секс, реладій алтфел пріа фоло-
сітоаре d'a добжнди політеда ші кіпвъ пвртърі тале
дн лвте, нвне, дн зік, о фреантъ сфіналъ дн інімата;
дака апплекареа та пептръ о персоанъ та ad-
двче съ дн певігріжешті ледійле, днвъдътвріле, да-
торіле тале, съ та decліпешті de лъпгъ коастеле
пріетепвлзі тъл, нв та дндои къ нв'ді ва фі прі-
междіоась, орі тай кврънд орі тай тързів, де нв'ді
есте акт.

Есте нв пврінте че та ізвеште, каре дні ре-
комъндъ d'a квноаште ші а'ді дндррента метех-
неле, атът деспре чеа че ворвірът, кът ші дн
челелалте реладій, треві ші даторій. Бн пврінте
дръгъстос дні рекомандеазъ дн фіе че сеаръ еса-
тен къ сквтпътате inimeй тале, сімдіментелор
тале, д'орі че zioa, аї гъндіт, аї зік, аї фъкет, дн
стідійле ші рекреаційле тале, дн тіжловъл лвтеу
ші фъръ ea. Че ат фъкет дн чесвріле dimineції,
пръпвлзі, серій? Ат фост пріетен mie днсвті ші
даторійlor тале, пріетенвъ квтпътвлзі ші лвкър-
рій, пріетен сімдітор ші кввіпчос сощіегъдій, пріе-
тенвъ реладіе ші слага лві Dнmpezev? днзадар
те веі фаче din zi дн zi тай днвъдат, дн zadap
веі стрълвчі дн штіпцде, дака віртвтеа ші реладія
та вор' терце спре апнзнере, та та веі фаче,
фътъл теъ, din zi дн zi тай ненорочіт, та
тікълос.

Ласътъ драгъ, а адъога днкъ оаре-каре сфъ-

твірі, ла чеа че с'атіпде тай къ сеамъ ші таф
д'апроане de стідійле ші келтвеліле теле.

Kipul d'a studiu. Съ тъ фереаскъ Dнmpezev
а'ді потені съ пежнгріжешті дн впіверсітате че-
тіреа авторілор веі, актвора літвъ о шті ш'а къ-
пора скріері ле квношті, din потрівъ тревзе а'ді
фаче о леце а стідія дн фіе че зі пе чеі тай ввпі.
Хотъреште зп чеас пе зі пептръ ачеастъ треавъ,
ші дака веі ка съ капеці штіпцделе челе днвале
пе de пліп, нв та депврта пічі одатъ д'ачеастъ ре-
гізъ. дн історіе, дн елоквіпц ші поесіе чеі
веі скліп tot d'одатъ ші ісворе ші modele; дн
парте скліп асеменеа ші дн філософіе. Къ кът та
вей фаміліаріса къ чеі веі, къ атът веі днайліта ръ-
неде дн історіе ші філософіе, квноштіпце пеап-
рат тревзіпчоасе пептръ tot отвз de літвр; ші
къ кът тай віне веі шті літвіа лор, атът фолос ші
твідштіре веі траце din скріеріле лор. Веі афла
тай ла үртъ къ ввпеле скріері але челор веі нв
скліп пвтai пшіште продвкції але двхвлзі потрівіт
пвтai пептръ ачеа че вор съ днвде літвіа лор.
Чеі тай ввпі скрійторі п'лптре чеі веі нв ера пв-
тai челе тай тарі цепіврі, нв ера пвтai пшіште
днвъдції сімплі ші ісолації пептръ каре лвтеа
ера днкісъ дн кавінетвъ лор, чі ера оамені, каре
къртвіа статврі, каре комънда артії, каре ера дн-
къркації ші 'ші форма двхвлзі днтревіле челе тарі
але соціетції. (Ва үртма.)

MIXB KOPILBLĂ.

(Брмате.)

III.

Еать, търе, еать
Къ Mixb deodatъ
Лпчепе пе лок
А зіче къ фок,
Лпчепе үшор
А зіче къ dop,
Бн къпtek дsloc
Атът de фртмос!
Къ твпції ръсвпъ,
Шоімії се адвпъ,
Бразії се кълтескъ,
Фрвпзеле шоптескъ,
Стелеле скліпескъ
Ші 'п кале с'опрескъ!
Еар днгърії твлт
Къ драг дн аскват!

Ші Іанвш de-одатъ,
 Ка пѣ алъ датъ,
 Гласв'ші жългъзеште,
 Міхвле грыеште,
 Да тасъ'л пофгеште.
 „Bin' тѣ Міхвле,
 „Bin' воінікълъ
 „Съ венкетвім
 „Ші съ веселіт
 „Ш'апої, амъндої,
 „Не-ом язита ної дої!
 Еї, къ тоці, с'адвнъ,
 Да тасъ се пъпъ
 Ші венкетвескъ
 Ші се веселескъ,
 Артеме чокнескъ,
 Весел ківескъ.
 Дар кънд аѣ се ѿршіт
 Де венкетаіт,
 Maca de-оспътат,
 Binъ de гъстат...
 Іанвш Бугреан
 Міхвле Молдован
 Де-о парте се дѣкъ
 Ші'п лѣпть с'апъкъ!
 Еар Бугрій тоці,
 Лзі Іанвш пеподі,
 Став de мії привескъ
 Към mi се 'пвъртескъ,
 Към mi се стъпческъ,
 Към mi се тржпческъ
 Ка дої воінічей,
 Пзішорі de Zmei.
 Еать, търе, еать
 Къ Міхв de-одатъ
 Не лок се опреште,
 Не Іанвш стъпчеште,
 Със жъл опітеште,
 Жъкос жъл ші ісвеште
 Ші'п цепвнкі жъл пъпъ
 Ші капв' ръпнне!
 Еар Бугрій тоці,
 Лзі Іанвш пеподі,
 Став жълкременіді
 De гроазъ 'пгрозіді!
 Міхв mi'л трезеште

Ш'аша ле гръшеште :
 „Вой, воінілор
 „Харамінілор!
 „Чіе с'а афла
 „De ва ръдика
 „Бзздзганълъ тѣж
 „Кът есте de греѣ!
 „Дврдзліда теа
 „Кът есте de греа!
 „Ші артеме толе
 „Кът жъл свотъ de греа!
 „Ачела съ віе
 „Къ mine 'n фръціе
 „Ка съ вітежеаскъ
 „Ші 'n фрънзі съ ходеаскъ!
 Бугрій алергъ,
 Да пътжит се плегъ
 Ші'п зъдар се черкъ!
 Нічі възл пѣ поате
 Съ ръдіче 'n спате
 Артеме 'пкъркатае,
 Да пътжит вълкатае.
 „Вой, конілор
 „Харамінілор!
 „Кодръл, вой, лъсаці,
 „De жъг въ-апкаці
 „Къ пѣ сѫптеці вой,
 „Нѣ сѫптеці ка ної
 „Бені de хаідвчіе,
 „Вреднічі de ходіе,
 „Чі de сапъ латъ
 „Ші de чеа лопатъ!
 Ші към зіче, 'ндасть
 Міхв чел воінік
 Къ деуетвъл тік
 Артеме'ші ръдікъ,
 Плеакъ пе потікъ...
 Ші'п зртъ 'ї ввіеште
 Кодръл се кътеште,
 De-ен тѣндръ къптик
 Кънтик de воінік,
 De-ен глас de ковагъ
 Двяче ла азъ,
 De ковагъ de ос
 Че къпти фрътомъ!

Din Basadene adunate si tipruntate de Vasile Alecsandri,
 Iasi 1853.